

ENSIA

Notitie Verantwoordingsstelsel 2022 - 2023

Versie 1.0 - 29 april 2022

Inhoudsopgave

Doel van de Notitie Verantwoordingsstelsel ENSIA	2
Wat is ENSIA	2
Uitgangspunten van ENSIA.....	2
Wijze van verantwoorden	5
Mijlpalen en deadlines in het verantwoordingsjaar	5
Fases in het verantwoordingsjaar.....	6
Informatieverstrekking aan het rijk met behulp van het ENSIA-platform	7
Nieuw in het verantwoordingsjaar 2022.....	8
Bijlage 1 - De invulling van verantwoordelijkheden in samenwerkingsverbanden	9
Bijlage 2 - Verantwoordingsnormen en richtlijnen 2022.....	11
Bijlage 3 - Format Collegeverklaring ENSIA en bijlagen DigiD en Suwinet.....	17
<i>Bijlage 1 DigiD (1)</i>	<i>27</i>
<i>Totaaloverzicht getoetste normen ICT-beveiligingsassessment</i>	<i>27</i>
<i>DigiD-aansluiting <naam aansluiting> en aansluitnummer <aansluitnummer></i>	<i>27</i>
<i>Bijlage 2 Gebruik van Suwinet</i>	<i>30</i>
<i>Gebruik van Suwinet voor SUWI-taken</i>	<i>31</i>
<i>Gebruik van Suwinet voor niet-SUWI-taken.....</i>	<i>31</i>
Bijlage 4 - Bouwstenen oplegnotitie separate rapportage Informatiebeveiliging aan gemeenteraad/publicatie in het jaarverslag van gemeenten	34
Bijlage 5 - Informatieverstrekking aan toezicht- en stelselhouders	35

Doel van de Notitie Verantwoordingsstelsel ENSIA

Doel van deze notitie is het bieden van een eenduidige beschrijving van het verantwoordingsstelsel Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA) voor alle partijen en personen die betrokken zijn bij het ontwikkelen, invoeren en beheren van ENSIA. Het document wordt tenminste eenmaal per jaar bijgesteld en vastgesteld op basis van de nieuwe ontwikkelingen in het verantwoordingsjaar.

Wat is ENSIA

Burgers verwachten een betrouwbare overheid die zorgvuldig met informatie omgaat. Het gaat daarbij om het waarborgen van beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van informatie(systemen). Dat zorgt niet alleen voor betrouwbaarheid, maar ook voor een goede kwaliteit en continuïteit van de bedrijfsvoerings- en dienstverleningsprocessen.

ENSIA is in 2017 ontstaan op initiatief van gemeenten en de ministeries van BZK en SZW en is in het leven geroepen om een zo effectief en efficiënt mogelijk ingericht verantwoordingsstelsel voor informatieveiligheid te bieden. Inmiddels gebruiken ook provincies, waterschappen en enkele onderdelen binnen de rijksoverheid ENSIA om zich te verantwoorden over de staat van informatiebeveiliging op basis van de BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid).

ENSIA is eveneens geschikt gebleken voor het afleggen van verantwoording op het gebied van datakwaliteit/data-integriteit. Voor de verantwoording ten aanzien van de geobasisregistraties ligt hierop de nadruk.

Aangezien gemeenten de meest intensieve gebruikers zijn van ENSIA, is op de omschrijvingen in deze notitie vooral de gemeentelijke terminologie toegepast. De onderliggende uitgangspunten, normen en processtappen zijn echter op alle deelnemende organisaties van toepassing.

Uitgangspunten van ENSIA

Inzet van ENSIA is dat de verantwoording over informatiebeveiliging op grond van de BIO onderdeel is van de jaarlijkse verantwoordingscyclus bij de deelnemende organisaties. De periode waarover verantwoording wordt afgelegd is het kalenderjaar.

De organisatie legt intern verantwoording af aan haar bestuur. De eigen verantwoordelijkheid is leidend: Een gemeente bepaalt op basis van eigen (risico-)afwegingen de reikwijdte van de jaarlijkse verantwoording. Aan de gemeenteraad legt het college van B&W op basis van een zelfevaluatie verantwoording af in hoeverre zij in generieke zin in control is voor wat betreft de informatiebeveiliging op basis van de BIO. Bij deze verantwoording worden ook de verantwoording over de Basisregistratie Personen (BRP), wet- en regelgeving Reisdocumenten, DigiD en Suwinet betrokken. Daarnaast wordt intern verantwoording afgelegd over de datakwaliteit en -integriteit van BAG, BGT en BRO en over informatiebeveiliging, systeembeheer en architectuur van de WOZ. Hierbij kan een gemeente een groepspad toepassen.

Gemeenten leggen op basis van deze zelfevaluatie eveneens verantwoording af aan (de toezichhouders van) het rijk verantwoording over de DigiD-aansluitingen, de Suwinet-services, de Basisregistratie Personen, de Reisdocumenten, de geobasisregistraties (BAG, BGT en BRO) en de WOZ.

Kern van de verantwoording is de eigen verantwoordelijkheid van het gemeentebestuur voor de inrichting van deze informatiebeveiliging. Die verantwoordelijkheid is eenduidig zolang de diverse relevante processen zich binnen de gemeentelijke organisatie afspelen. De praktijk is echter dat gemeenten voor een aantal taken de samenwerking opzoekt. En natuurlijk geldt dat ook in de situatie waarin taken zijn gemandateerd of gedelegeerd aan externe partijen uiteindelijk de gemeentelijk bestuurder verantwoordelijk is voor de ketenprocessen die in gehele samenwerkingsketen worden uitgevoerd (dus inclusief de onderaannemers waarvan deze externe partijen zich bedienen, zoals IT-serviceproviders).

Bij samenwerkingsverbanden blijft het college van B&W als opdrachtgever verantwoordelijk voor de kwaliteit en veiligheid van het gebruik van informatie. Het is aan het college van B&W om hierover binnen de grenzen van het samenwerkingsverband afspraken te maken (zie nadere informatie in bijlage 1).

De 'ENSIA-verantwoording informatiebeveiliging' gaat uit van het principe van Single Information & Single Audit (SISA). Dit betekent éénmalige informatieverstrekking en éénmalige IT-audit. Dit betekent onder andere dat:

- De verantwoording aan het rijk plaatsvindt op basis van de interne verantwoording. Vanaf 2020 is de BIO binnen de overheid verplicht. ENSIA is daarom gebaseerd op een BIO-vragenlijst. Gemeenten voeren een zelfevaluatie informatiebeveiliging uit die gebaseerd is op de BIO. Daarin zijn ook de beveiligingsnormen van de BRP, Reisdocumenten, en Suwinet betrokken. Voor de beveiliging van Suwinet geldt dat de BIO, met een bijbehorend Basisbeveiligingsniveau 2, het vereiste gemeenschappelijke beveiligingsniveau is. De verantwoording over Suwinet is gericht op de naleving van een selectie van in de BIO geformuleerde normen en maatregelen. De DigiD-norm kent een andere scope dan de BIO en ook een andere scope van onderzoek. DigiD richt zich op de webomgeving van de DigiD-aansluiting met een geheel eigen set van normen. Om die reden bevat ENSIA een specifieke vragenlijst voor DigiD. Het college van B&W stelt een Collegeverklaring ENSIA op over een aantal vooraf geselecteerde beveiligingsnormen. Een IT-auditor controleert de Collegeverklaring en stelt een Assurancerapport op. Het college van B&W rapporteert vervolgens onder geheimhouding aan de gemeenteraad over de informatiebeveiliging.
Naast deze vragenlijsten bevat ENSIA ook vragenlijsten voor de geobasisregistraties (BAG, BGT en BRO). Hierin ligt het accent op datakwaliteit en -integriteit. In het verantwoordingsjaar 2022 is een vragenlijst toegevoegd met betrekking tot systeembeheer, informatiebeveiliging en architectuur van de WOZ.
- De ENSIA-platform ondersteunt zowel het uitvoeren van de zelfevaluatie als het beschikbaar stellen van relevante informatie aan de betrokken partijen met een toezichhoudende verantwoordelijkheid.
- Voor de verantwoording rond de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) zijn separate procedures aanwezig waarbij de Functionaris Gegevensbescherming verantwoordelijk is. Middels het voldoen aan de BIO-maatregelen wordt echter voor persoonsgegevens ook deels invulling gegeven aan de vereiste uit de AVG om passende organisatorische en technische maatregelen te nemen. De functionaris Gegevensbescherming kan hiervoor eventueel verwijzen naar/putten uit de zelfevaluatie ENSIA.
- Stelselhouders inzetten op het in lijn brengen van de bestaande wettelijke termijnen met de jaarplanning van de ENSIA-verantwoording.
- Via de website Waarstaatjegemeente.nl kunnen Nederlandse gemeenten aan de hand van thema's op gemeenteniveau aangeven hoe ze op verschillende gemeentelijke onderwerpen, waaronder Informatiebeveiliging, 'presteren'. Gemeenten kunnen hun eigen gegevens vergelijken met die van andere gemeenten. De informatie is openbaar

toegankelijk en het ENSIA-platform ondersteunt gemeenten met het beschikbaar stellen van gegevens over informatiebeveiliging aan 'Waar staat je gemeente'.

Het ENSIA-platform voorziet in een specifiek voor 'Waar staat je gemeente' in te vullen vragenlijst en de mogelijkheid om de antwoorden in 'Waar staat je gemeente' in te lezen. Deze vragen zijn gebaseerd op de BIO. Gemeenten bepalen zelf of ze 'Waar staat je gemeente' met informatie over informatiebeveiliging vullen.

Sturing op ENSIA

De deelnemers aan ENSIA hebben verschillende verantwoordelijkheden en belangen. Om een evenwichtige sturing op ENSIA te waarborgen, is bij de start van ENSIA ook de besturing van ENSIA vastgelegd. De invulling van de besturing is beschreven in de Notitie Governance en Financiering ENSIA.¹ Het hoogste orgaan in deze besturing is het Strategisch overleg, waar besluiten worden genomen op stelselniveau. In het Strategisch overleg hebben vertegenwoordigers op strategisch niveau van de stelselverantwoordelijke, de stelselhouders, gemeenten, de Audit Dienst Rijk (ADR) en de VNG zitting.

Reikwijdte van ENSIA in verantwoordingsjaar 2022

Jaarlijks maken vertegenwoordigers van gemeenten en betrokken departementen in het Strategisch overleg ENSIA afspraken over de inhoud van de ENSIA-verantwoording. Het betreft afspraken over te selecteren scope, normen/vragen en over opzet/bestaan/werking, rapportageperiode, rapportagemoment en de IT-audit.

Een overzicht van de vigerende normen(kaders) en richtlijnen weergegeven voor het verantwoordingsjaar 2022 wordt gegeven in bijlage 2.

Net als in voorgaande jaren vindt in het verantwoordingsjaar 2022 de verantwoording plaats over *opzet en bestaan* van controls (*werking* zal op een later moment worden toegevoegd).

Ten aanzien van de domeinen DigiD en Suwinet is het verplicht om een bij de NOREA geregistreerde IT-auditor de Collegeverklaring te laten controleren. Deze stelt een Assurancerapport op dat wordt meegestuurd met de verantwoordingsstukken. Het staat gemeenten vrij om ook andere onderdelen van ENSIA-verantwoording te laten onderzoeken door een IT-auditor, hiertoe is geen verplichting.

¹ Notitie governance en financiering ENSIA 2021 versie 1.2 van 2 december 2021.

Wijze van verantwoorden

De onderstaande plaat geeft een overzicht van de mijlpalen en fases in het ENSIA-verantwoordingsjaar. Hieronder worden de diverse onderdelen toegelicht.

Mijlpalen en deadlines in het verantwoordingsjaar 2022:

ENSIA	Verantwoording over informatiebeveiliging aan gemeenteraad		Verantwoording aan toezichthouders
Zelfevaluatie 	<ul style="list-style-type: none"> • Informatiebeveiliging binnen gemeente volgens Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). • Zelfevaluatie afronden en vastleggen in ENSIA. 	 	<ul style="list-style-type: none"> • Informatiebeveiliging BRP & Reisdocumenten en Suwinet (BIO). • Informatiebeveiliging DigiD. • Datakwaliteit en -integriteit BAG, BGT en BRO. • Informatiebeveiliging, systeembeheer en architectuur WOZ. • Zelfevaluatie afronden en vastleggen in ENSIA.
Opstellen 	<ul style="list-style-type: none"> • Opstellen separate rapportage informatiebeveiliging met toevoeging van de andere onderdelen van ENSIA t.b.v. de gemeenteraad. • Opstellen paragraaf verantwoording informatiebeveiliging voor jaarverslag. 	 	<ul style="list-style-type: none"> • Collegeverklaring over Suwinet en DigiD. • Rapportage BAG, BGT en BRO door college van B&W. • Rapportage WOZ door college van B&W • Rapportage BRP en Reisdocumenten
Verantwoorden 	<ul style="list-style-type: none"> • College van B&W biedt separate rapportage ENSIA aan de gemeenteraad aan. • Gemeenteraad neemt kennis van rapportage ENSIA. • College van B&W stelt jaarverslag vast. • Gemeenteraad keurt jaarverslag goed. 	 	<ul style="list-style-type: none"> • Rapportage BRP en Reisdocumenten ondertekenen aanleveren via Kwaliteitsmonitor. • Audit door gecertificeerde IT-auditor over collegeverklaring Suwinet en DigiD. • College van B&W stelt rapportage BAG, BGT en BRO vast. • College van B&W stelt rapportage WOZ vast.
Versturen 	<ul style="list-style-type: none"> • Het college van B&W stuurt het gemeentelijk jaarverslag aan het ministerie van BZK. 		<ul style="list-style-type: none"> • Gemeentebestuur verstuurt collegeverklaring en bijlagen, assurance rapport, TPM, rapportage BAG, BGT en BRO, rapportage WOZ.

Het ENSIA-jaar kent de volgende deadlines:

1 juli 2022	Het ENSIA-platform wordt opengesteld voor het uitvoeren van de zelfevaluatie. De vragenlijsten worden beschikbaar gesteld. Door het uitvoeren van de zelfevaluatie geeft de ENSIA-coördinator namens de gemeente aan in hoeverre de beheersmaatregelen aan de van kracht zijnde beveiligingsnormen voldoen.
31 december 2022	De deadline voor de zelfevaluatie: dit is de laatste dag waarop de zelfevaluatie binnen het ENSIA-platform kan worden ingeleverd. Hierna kunnen de ingeleverde vragenlijsten niet meer worden aangepast. De ingevulde informatie is de basis voor het genereren van rapporten ten behoeve van de verantwoording-fase. De verantwoording wordt vastgesteld door het College van B&W.
30 april 2023	De deadline voor het inleveren van de verantwoordingen DigiD en Suwinet (inclusief de collegeverklaring met bijlagen, het Assurance rapport en eventuele TPM's) en de verantwoordingsrapportages BAG, BGT en BRO en WOZ binnen ENSIA. Tevens is dit de deadline voor het inleveren van de verantwoording BRP en Reisdocumenten via de Kwaliteitsmonitor ² . De ondertekende rapportages BRP en Reisdocumenten uit de Kwaliteitsmonitor en ENSIA worden gecombineerd aangeleverd aan de toezichthouder via de Kwaliteitsmonitor.
15 juli 2023	De deadline voor het toesturen van de goedgekeurde jaarstukken aan het ministerie van BZK door het college van B&W.

² De Kwaliteitsmonitor is een separate verantwoordingsomgeving ten behoeve van de BRP en de Reisdocumenten die in de meeste gevallen wordt beheerd door de afdeling Burgerzaken.

Fases in het verantwoordingsjaar

<p>Zelfevaluatie</p> 	<p>De gemeente vult tijdens de zelfevaluatie vragenlijsten in met betrekking tot de volgende onderwerpen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Informatiebeveiliging binnen de gemeente volgens de BIO. Waar de normen van BRP en wet- en regelgeving reisdocumenten, en Suwinet aansluiten op de BIO-normen zijn in de BIO-vragenlijst eveneens vragen opgenomen voor deze onderwerpen. • DigiD • BAG, BGT en BRO • WOZ • Waarstaatjegemeente. <p>Met de ingevulde zelfevaluatievragenlijst geeft het college van B&W aan in hoeverre de beheersmaatregelen aan de van kracht zijnde beveiligingsnormen voldoen.</p>
<p>Opstellen</p> 	<p>Het college van B&W stelt aan de hand van de zelfevaluatie een Collegeverklaring ENSIA op over een aantal vooraf geselecteerde beveiligingsnormen. Met deze verklaring geeft het college van B&W aan in hoeverre bij de gemeente de beheersmaatregelen hebben voldaan aan de voor de ENSIA-verantwoording geselecteerde normen en indien aan de orde welke afwijkingen aan de orde zijn. Ook wordt melding gemaakt van eventuele verbetermaatregelen die de gemeente gaat treffen. Zie bijlage 3 voor de uitwerking van de Collegeverklaring ENSIA en de bijlagen bij de Collegeverklaring voor DigiD en Suwinet</p> <p>Een bij de NOREA geregistreerde IT-auditor controleert de Collegeverklaring en stelt een Assurancerapport op. Deze werkzaamheden van de IT-auditor duiden we ook wel aan als de IT-audit. De IT-auditor verklaart in het Assurancerapport dat de Collegeverklaring een getrouw beeld geeft. Getrouw betekent dat de Collegeverklaring met een redelijke mate van zekerheid juist en volledig is. Deze verklaring van getrouwheid geeft aanvullende zekerheid over de juistheid en volledigheid van de Collegeverklaring. De NOREA stelt jaarlijks een format voor het Assurancerapport op. Dit format wordt na vaststelling aan de geregistreerde IT-auditors aangeboden via de website van NOREA. Als uit de controlewerkzaamheden van de IT-auditor blijkt dat de zelfevaluatie niet geheel correct was dan wordt dat in de Collegeverklaring en/of in het assurancerapport toegelicht’.</p> <p>Daarnaast worden met behulp van het ENSIA-platform verantwoordingsrapportages gegenereerd voor BAG, BGT en BRO, BRP en Reisdocumenten en de WOZ. Deze rapportages worden door het college van B&W geaccordeerd.</p> <p>Het college van B&W rapporteert vervolgens onder geheimhouding³ aan de gemeenteraad over de informatiebeveiliging, waarbij het College van B&W alle informatie over de informatiebeveiliging in samenhang aan de gemeenteraad voorlegt. Hierbij rapporteert het college dus niet alleen aan de hand van de verantwoording op basis van de BIO, maar ook over de andere onderdelen van ENSIA. Op deze manier krijgt het onderwerp meer aandacht bij de raadsbehandeling dan bij de behandeling ervan als onderdeel van de jaarstukken. In bijlage 4 is een handreiking opgenomen voor het opstellen van de oplegger voor een separate rapportage.</p>

³ De ENSIA-rapportage geeft inzicht in eventuele kwetsbaarheden. Rapporteren onder geheimhouding voorkomt dat deze informatie in handen komt van onbevoegden of kwaadwillenden.

<p>Verantwoorden</p> 	<p>De verantwoordingsdeadline en de toegepaste verantwoordingsprocedure voor BRP en Reisdocumenten wijken af van ENSIA⁴. De samengestelde rapportages uit de Kwaliteitsmonitor en ENSIA dienen uiterlijk 30 april 2022 beschikbaar te worden gesteld via de Kwaliteitsmonitor. Voordien dienen ze bestuurlijk te zijn ge-accordeerd.</p> <p>De Collegeverklaring ENSIA, het Assurancerapport en eventuele TPM's en de bestuurlijke rapportages met betrekking tot BAG, BGT BRO en WOZ dienen door het college behandeld te worden en uiterlijk 30 april beschikbaar te worden geüpload via het ENSIA-platform.</p> <p>De datum van 30 april geeft voldoende ruimte voor het opstellen van de Collegeverklaring en het Assurancerapport en ligt vóór de start van de volgende jaarcyclus waarbij per 1 juli de zelfevaluatievragenlijst wordt opengesteld.</p>
<p>Versturen</p> 	<p>Het college van B&W neemt in het jaarverslag in de paragraaf Bedrijfsvoering een aparte sub paragraaf op over informatiebeveiliging. Hierin rapporteert het college aan haar toezichthouder (de gemeenteraad) over informatiebeveiliging.</p> <p>De informatie uit de zelfevaluatie is de basis voor de rapportage als onderdeel van het jaarverslag. In bijlage 4 is een handreiking opgenomen voor het opstellen van de oplegger voor een separate rapportage informatiebeveiliging voor de gemeenteraad, de daarin gehanteerde opzet is eveneens bruikbaar voor het opstellen van een rapportage over informatiebeveiliging als onderdeel van de paragraaf Bedrijfsvoering in het jaarverslag.</p> <p>De door de gemeenteraad vastgestelde jaarstukken dienen voor 15 juli 2023 te zijn toegestuurd aan de minister van BZK.</p>

Informatieverstrekking aan het Rijk met behulp van het ENSIA-platform

Via het ENSIA-platform stellen gemeenten op digitale wijze rapportages en informatie beschikbaar over de zelfevaluatie, de Collegeverklaring ENSIA en het Assurancerapport aan de minister van BZK ten behoeve van het toezicht op de BRP en Reisdocumenten, DigiD, de BAG, de BGT en de BRO. Namens de minister van BZK verwerkt Logius de verantwoordingsinformatie over DigiD. Verder bieden gemeenten via ENSIA transparantie aan de beheerder van de centrale omgeving van de GeVS (BKWI)⁵ ten behoeve van het jaarlijks opstellen van een totaaloverzicht van de beveiliging van de GeVS. Deze rapportage wordt uitgebracht aan het ketenoverleg GeVS en de minister van SZW. De Inspectie SZW houdt onafhankelijk signalerend toezicht op het functioneren van het stelsel werk en inkomen. Met ingang 2021 gebruikt de Waarderingskamer ENSIA om gemeenten verantwoording af te laten leggen aan het college en de minister van Financiën met betrekking tot de WOZ.

Toezichthouders kunnen, indien nodig, nader onderzoek doen. Hiervoor zijn protocollen aanwezig bij de betrokken ministeries.

In 2022 verwerken volgende partijen namens de verantwoordelijke ministeries de verantwoordingsinformatie die via ENSIA wordt aangeleverd:

- Logius - DigiD;
- Bureau Ketensamenwerking Werk en Inkomen (BKWI) - Suwinet;
- RvIG - BRP en Reisdocumenten;
- Directoraat Generaal Bestuur, Ruimte en Wonen (DGBRW) - BAG, BGT en BRO;

⁴ Een wetsvoorstel waarin het gelijk trekken van de inleverdatum voor deze verantwoording is opgenomen, wordt in 2022 geagendeerd. De behandeling is voorzien in de zomer. Bij het opstellen van deze notitie gaan we uit van de status quo.

⁵ GeVS staat voor 'Gezamenlijke elektronische Voorzieningen Suwi'. De aangeboden services zijn: Suwinet-inkijk, Suwinet-inlezen (BKWI) en DKD-inlezen (Inlichtingenbureau).

- Waarderingskamer - WOZ.

In bijlage 5 is een overzicht gegeven welke informatie op welk moment aan deze partijen vanuit ENSIA beschikbaar wordt gesteld.

Nieuw in het verantwoordingsjaar 2022

ENSIA is voortdurend in ontwikkeling. In 2020 heeft BZK een evaluatie van de werking van ENSIA laten uitvoeren. De belangrijkste conclusie hiervan wordt vermeld in de kamerbrief van de staatssecretaris van BZK met betrekking tot de voortgang van de informatieveiligheid⁶: de implementatie van ENSIA heeft de bewustwording over het thema informatieveiligheid bij gemeenten vergroot, maar er is behoefte om het stelsel effectiever en efficiënter te kunnen toepassen. Een belangrijke stap in deze richting is de introductie van een nieuw verantwoordingsplatform dat in dit verantwoordingsjaar in gebruik wordt genomen.

In het verantwoordingsjaar 2022 zijn de volgende inhoudelijke vernieuwingen geïntroduceerd:

- Een aantal vragen in de BIO-vragenlijst worden tekstueel aangepast (vraagstelling, toelichting en verwijzing naar wet- en regelgeving).
- In de Bijlage 2 Suwinet is de tabel met Suwi-taken uitgebreid met Wgs (Wet gemeentelijke schuldhulpverlening)
- De vragen voor de BAG, BGT en BRO zijn op enkele punten aangepast. Ook is de rapportage verbeterd door een betere toelichting op de behaalde percentages en het overnemen van maatregelen uit de vragenlijst in de rapportage.
- In de WOZ-vragenlijst zijn vragen vervangen en inhoudelijk verbeterd.
- De DigiD-vragenlijst is eenduidiger gemaakt door een meer heldere vraagstelling en het laten vervallen van irrelevante vragen.
- Aan de VDW-rapportage is een maatregel toegevoegd bij “Beheer bedrijfsmiddelen” en zijn twee nieuwe maatregelen beschrijven in een nieuw hoofdstuk “Netwerken”.
- Rapportages kunnen voortaan vanaf 1 juli worden vervaardigd. Gedurende de zelfevaluatiefase bevatten ze het kenmerk “Concept”. Dit kenmerk verdwijnt vanaf 1 januari 2023 op het moment dat de verantwoordingsfase start.

De stelselverantwoordelijke heeft aangegeven dat in het vervolg met enige regelmaat zal worden getoetst of ENSIA nog aan haar doelstellingen voldoet en voldoende aansluit op veranderingen in het landschap van toezichthouders en overheidsorganen (gemeenten, provincies en waterschappen). Daarnaast ontstaan verbetervoorstellen uit de dagelijkse praktijk van ENSIA en dienen zich nieuwe partijen aan die deelnemer willen worden van ENSIA.

Het Strategisch overleg toetst nieuwe ontwikkelingen aan de uitgangspunten voor doorontwikkeling die bij de start van het stelsel door de deelnemers zijn geformuleerd⁷. In de ‘Notitie governance en financiering ENSIA’⁸ zijn de uitgangspunten voor de doorontwikkeling van ENSIA op de lange termijn vastgelegd.

⁶ Kamerbrief ‘Voortgang informatieveiligheid bij de overheid’, Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, 18 maart 2022.

⁷ De uitgangspunten voor doorontwikkeling zijn voor het eerst vastgelegd in het ‘Narratief ENSIA’ (2018),

⁸ Het betreft hier de jongste versie van de Notitie governance en financiering ENSIA (2022).

Bijlage 1 - De invulling van verantwoordelijkheden in samenwerkingsverbanden

Aanleiding voor het ontstaan van ENSIA

Eind 2013 is in de BALV de resolutie 'Informatieveiligheid randvoorwaarde voor een professionele gemeente aangenomen. In de resolutie hebben gemeenten afgesproken de BIG (Baseline Informatie veiligheid Gemeenten) te hanteren als gezamenlijk normenkader. Gemeenten zullen zich in het jaarverslag gaan verantwoorden over informatieveiligheid aan de eigen toezichthouder (horizontale verantwoording). Gemeenten hebben gevraagd aan Min BZK om de bestaande verantwoordingen op het vlak van informatiebeveiliging te stroomlijnen. In de toenmalige situatie hadden gemeenten te maken met minimaal vijf verantwoordingen op het vlak informatiebeveiliging. Deze verschillen qua diepgang, timing en gevraagde assurance, terwijl zij steeds hetzelfde thema belichten.

Min BZK heeft in samenwerking met betrokken departementen en VNG het project ENSIA gestart en (Eenduidige Normatiek Single Information Audit) heeft tot doel om het interne verantwoordingsproces rond informatiebeveiliging bij gemeenten in te richten op basis van een zelfevaluatie (met als basis de BIG). De betrokken departementen vervolgens krijgen vanuit dit proces de voor hen relevante informatie. De zelfevaluatie leidt tot een gemeentelijke collegeverklaring informatiebeveiliging die door een IT-auditor wordt onderzocht. De departementen 'steunen' als het ware op de resultaten van dit verantwoordingsproces.

Kern van de verantwoording is de eigen verantwoordelijkheid van het gemeentebestuur voor de inrichting van deze informatiebeveiliging. Die verantwoordelijkheid is eenduidig zolang de diverse relevante processen zich binnen de gemeentelijke organisatie afspelen. De praktijk is echter dat gemeenten voor een aantal taken de samenwerking opzoekt. En natuurlijk geldt ook in die situatie dat uiteindelijk de gemeentelijk bestuurder verantwoordelijkheid kent voor de processen die in die samenwerking worden afgehandeld. De vraag ligt voor hoe aan die verantwoordelijkheid invulling te geven en hoe dat vervolgens moet land in de ENSIA-verantwoording.

De WGR en informatiebeveiliging

(Inter) gemeentelijke samenwerkingen zijn geënt op Wet Gemeenschappelijke regelingen (WGR). De wet beschrijft een aantal mogelijke juridische mogelijkheden om samenwerkingen vorm te geven. En beschrijft daarbij op de hoofdlijn de wijze waarop per constructie verantwoording moet/kan worden afgelegd. De wet gaat bij geen enkele beschreven samenwerking in op het thema informatiebeveiliging en laat de invulling daarvan over aan de samenwerkende partijen die daarover al dan niet afspraken (wensen te) maken. De wijze waarop die verantwoording vorm krijgt, is ook afhankelijk van de specifieke juridische constructie van het samenwerkingsverband. Een openbaar lichaam (als zelfstandig rechtspersoon) heeft daartoe andere mogelijkheden dan bijvoorbeeld een BV of stichting. Een centrumgemeenteconstructie kent ook weer zijn eigen beperkingen in het afleggen van verantwoording. De wet geeft verder weinig kapstokken om aan die verantwoordelijkheid invulling te geven.

Handreiking Informatieveiligheid en intergemeentelijke samenwerking⁹

In deze handreiking is al het volgende opgenomen:

- *Een portefeuillehouder binnen het college van B&W is verantwoordelijk voor de (prioritering van) beveiliging van informatie binnen de bedrijfs(werk)processen. Deze verantwoordelijkheid wijzigt niet op het moment dat de gemeente besluit om een bepaalde dienst of taak uit te besteden of samen met andere gemeenten (intergemeentelijk) uit te voeren. De gemeente blijft als opdrachtgever verantwoordelijk voor de kwaliteit en veiligheid van het gebruik van informatie. Het is aan de*

⁹ https://vng.nl/files/vng/publicaties/2015/20150731_informatieveiligheid-en-intergemeentelijke.pdf

portefeuillehouder om hierover binnen de grenzen van het samenwerkingsverband afspraken te maken. In de handreiking informatieveiligheid en intergemeentelijke samenwerking worden aanzetten gegeven hoe die verantwoording invulling te geven. In dit rapport wordt ingegaan op publiekrechtelijke samenwerkingsvormen (openbaar lichaam, centrumgemeente), privaatrechtelijke samenwerkingsvormen en ketens. In het rapport wordt het volgende al behandeld: afspraken over de BIG, aanvullende afspraken t.o.v. de BIG, afleggen van verantwoording en audits. Er is dus al het een en ander verwoord als het gaat over de gemeentelijke verantwoordelijkheid bij samenwerking.

Om invulling te geven aan de specifieke verantwoordelijkheid rond (intergemeentelijke) informatiebeveiliging suggereren de bij ENSIA betrokken auditors de volgende aanvulling op deze handreiking:

- *Bij publiekrechtelijke en privaatrechtelijke samenwerkingsvormen is het uitgangspunt dat de gemeente voor de bij de samenwerkingsvorm ondergebrachte activiteiten verantwoordelijk blijft voor het aantoonbaar voldoen aan de BIO (c.q. de beveiligingsafspraken). De verantwoording van de gemeente over het voldoen aan de BIO omvat derhalve ook de activiteiten van de samenwerkingsvormen voor de gemeente. De gemeente laat zich door de samenwerkingsvorm informeren over het voldoen van de ondergebrachte activiteiten aan de BIO (c.q. beveiligingsafspraken) en de gemeente stelt de juistheid en volledigheid van de ontvangen verantwoording van de samenwerkingsvorm vast. De gemeente kan dit zelf doen of de samenwerkingsvorm vragen hiervoor een auditor in te schakelen.*

Kern van deze aanvulling is dat de gemeenten binnen het samenwerkingsverband afspreken hoe zij zich wil laten informeren over de gerealiseerde informatiebeveiliging en op welke wijze deze informatie landt in de zelfevaluatie. De ontwikkelde tool biedt daarvoor beperkte functionaliteit. Als met het samenwerkingsverband een vorm van gebruik van TPM's is ingericht, kunnen gemeenten daar (desgewenst) uiteraard op steunen.

- *Bij ketens heeft iedere deelnemer een zelfstandige verantwoordelijkheid. Iedere deelnemer van de keten legt verantwoording af over het voldoen aan de BIO en laat deze verantwoording **desgewenst** van zekerheid voorzien door een auditor. De ketenpartners/ ketenregisseur stelt vast dat er niets tussen de wal en het schip valt en dat de verantwoordingen de gehele keten afdekken.*

Kern van deze aanvulling is dat aanvullend op de reguliere verantwoording van een ketenpartner wordt bewaakt dat alle in de keten betrokken partijen voldoen aan de gemaakte afspraken. Concreet betekent dit dat binnen de keten in ieder geval de afspraak moet bestaan dat voldaan wordt aan BIO (of vergelijkbare baseline).

Binnen ENSIA is voornamelijk de afspraak dat minimaal BRP, wet- en regelgeving reisdocumenten, SUWI en DigiD in de zelfevaluatie betrokken zijn. De evaluatie betreft het voldoen aan de volle breedte van de BIO op dit vlak. De audit in over 2022 spitst zich toe op een beperkt aantal normen.

De verantwoordelijkheid van gemeenten betreft uiteraard alle vormen van samenwerking met inbegrip van de IT-serviceproviders waarvan deze vormen van samenwerking zich bedienen. Voorstelbaar is dat de focus voor gemeenten allereerst ligt bij die samenwerkingsverbanden die binnen de scope van ENSIA vallen.

Bijlage 2 - Verantwoordingsnormen en richtlijnen 2022

In deze bijlage zijn de voor het verantwoordingsjaar 2020 gemaakte afspraken over de ENSIA-verantwoording nader beschreven. Deze afspraken zijn gemaakt in het Strategisch overleg van ENSIA. Het betreft afspraken over te selecteren scope, normen/vragen en over opzet en bestaan, rapportageperiode, rapportagemoment en de IT-audit.

Voor het verantwoordingsjaar 2022 zijn in de volgende documenten het verantwoordingskader/de van kracht zijnde normen geformuleerd voor de scope waarover verantwoording wordt afgelegd:

- BIO -1.04;
- Verantwoordingsrichtlijn GeVS 2020, versie 1.0;
- DigiD: Het DigiD normenkader 2.0;
- BAG: Wet en regelgeving BAG;
- BGT: Wet en regelgeving BGT;
- BRP: Wet en regelgeving BRP;
- BRO: Wet en regelgeving BRO;
- PUN: Wet en regelgeving reisdocumenten;
- PNIK: Wet en regelgeving reisdocumenten;
- WOZ: Wet Waardering Onroerende Zaken.

De Collegeverklaring ENSIA en de IT-audit hebben betrekking op opzet en bestaan van de beheersingsmaatregelen per 31 december 2022 voor de gearceerde normen (controls) en scope in de onderstaande tabellen

Het DigiD normkader 2.0

Als eerste is er de DigiD-norm met een andere scope dan de BIO. DigiD richt zich op de webomgeving van de DigiD-aansluiting met een geheel eigen set van normen. Daarnaast moet een gemeente de DigiD-audit laten uitvoeren per aansluiting. Daarnaast is een deel van de DigiD-norm soms van toepassing op de gemeente en soms op een leverancier en soms op beiden. Om die reden zijn de DigiD-vragen losgeweekt van de ENSIA-vragenlijst. Matching met BIO-normen is daarom niet meer van toepassing.

Nr.	Beschrijving van de beveiligingsrichtlijn
B.05	In een contract met een derde partij voor de uitbestede levering of beheer van een webapplicatie (als dienst) zijn de beveiligingseisen en -wensen vastgelegd en op het juiste (organisatorische) niveau vastgesteld.
U/TV.01	De inzet van identiteit- en toegangsmiddelen levert betrouwbare en effectieve mechanismen voor het vastleggen en vaststellen van de identiteit van gebruikers, het toekennen van rechten aan gebruikers, het controleerbaar maken van het gebruik van deze middelen en het automatiseren van arbeidsintensieve taken.
U/WA.02	Het webapplicatiebeheer is procesmatig en procedureel ingericht, waarbij geautoriseerde beheerders op basis van functieprofielen taken verrichten.
U/WA.03	De webapplicatie beperkt de mogelijkheid tot manipulatie door de invoer te normaliseren en te valideren, voordat deze invoer wordt verwerkt.
U/WA.04	De webapplicatie beperkt de uitvoer tot waarden die (veilig) verwerkt kunnen worden door deze te normaliseren.
U/WA.05	De webapplicatie garandeert de betrouwbaarheid van informatie door toepassing van privacy bevorderende en cryptografische technieken.
U/PW.02	De webserver garandeert specifieke kenmerken van de inhoud van de protocollen.
U/PW.03	De webserver is ingericht volgens een configuratie-baseline.
U/PW.05	Het beheer van platformen maakt gebruik van veilige (communicatie)protocollen voor het ontsluiten van beheermechanismen en wordt uitgevoerd conform het operationeel beleid voor platformen.

Nr.	Beschrijving van de beveiligingsrichtlijn
U/PW.07	Voor het configureren van platformen is een hardeningsrichtlijn beschikbaar.
U/NW.03	Het netwerk is gescheiden in fysieke en logische domeinen (zones), in het bijzonder is er een DMZ die tussen het interne netwerk en het internet gepositioneerd is.
U/NW.04	De netwerkcomponenten en het netwerkverkeer worden beschermd door middel van detectie- en protectiemechanismen.
U/NW.05	Binnen de productieomgeving zijn beheer- en productieverkeer van elkaar afgeschermd.
U/NW.06	Voor het configureren van netwerken is een hardeningsrichtlijn beschikbaar.
C.03	Vulnerability assessments (security scans) worden procesmatig en procedureel uitgevoerd op de ICT-componenten van de webapplicatie (scope).
C.04	Penetratietests worden procesmatig en procedureel, ondersteund door richtlijnen, uitgevoerd op de infrastructuur van de webapplicatie (scope).
C.06	In de webapplicatieomgeving zijn signaleringsfuncties (registratie en detectie) actief en efficiënt, effectief en beveiligd ingericht.
C.07	De loggings- en detectie-informatie (registraties en alarmeringen) en de condities van de beveiliging van ICT-systemen worden regelmatig gemonitord (bewaakt, geanalyseerd) en de bevindingen gerapporteerd.
C.08	Wijzigingenbeheer is procesmatig en procedureel zodanig uitgevoerd dat wijzigingen in de ICT-voorzieningen van webapplicaties tijdig, geautoriseerd en getest worden doorgevoerd.
C.09	Patchmanagement is procesmatig en procedureel, ondersteund door richtlijnen, zodanig uitgevoerd dat laatste (beveiligings)patches tijdig zijn geïnstalleerd in de ICT voorzieningen.

In de zelfevaluatie is het DigiD-normenkader 2.0 verwerkt. Vanuit de zelfevaluatie wordt aan Logius in een voor hen verwerkbaar format per DigiD-aansluiting informatie door de gemeente verstrekt (de documenten moeten in PDF/A-formaat aangeleverd worden, per document moet er één PDF/A- bestand worden aangeleverd). Een door NOREA uitgewerkte guidance DigiD is uitgangspunt voor het uitvoeren van werkzaamheden door de gemeenten en de auditors.

Suwinet Verantwoordingsrichtlijn GeVS 2022

Als tweede is er de Suwinet-verantwoordingsrichtlijn. SZW is stelselverantwoordelijke (stelselhouder) voor GeVS/Suwinet. Het vaststellen van de Verantwoordingsrichtlijn GeVS/Suwinet is belegd bij UWV, SVB en gemeenten. In overleg tussen SZW en UWV/SVB/gemeenten wordt vastgesteld welke normen voor ENSIA worden geselecteerd. Het corrigerend toezicht valt onder de verantwoordelijkheid van SZW.

De verantwoordingsrichtlijn Suwinet richt zich net zoals de BIO (generiek) op de bedrijfsvoering, met als focus de sociale keten binnen de gemeente. De verantwoording is gematcht met de BIO-controls, en zijn de Suwinet-vragen in de ENSIA-vragenlijst verweven met de BIO-controls en maatregelen.

Versie BIO: 1.04					
Hoofdstuk	Nummer control	Toelichting control	Nummer maatregel	Toelichting maatregel	BBN
5. Informatiebeveiligingsbeleid	5.1.1.	Ten behoeve van informatiebeveiliging behoort een reeks beleidsregels te worden gedefinieerd, goedgekeurd door de directie, gepubliceerd en gecommuniceerd aan medewerkers en relevante externe partijen.	5.1.1.1	Er is een informatiebeveiligingsbeleid opgesteld door de organisatie. Dit beleid is vastgesteld door de leiding van de organisatie en bevat tenminste de volgende punten: a) de strategische uitgangspunten en randvoorwaarden die de organisatie hanteert voor informatiebeveiliging en in het bijzonder de inbedding in, en afstemming op het algemene beveiligingsbeleid en het informatievoorzieningsbeleid; b) de organisatie van de informatiebeveiligingsfunctie, waaronder verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden; c) de toewijzing van de verantwoordelijkheden voor ketens van informatiesystemen aan lijnmanagers; d) de gemeenschappelijke betrouwbaarheidseisen en normen die op de organisatie van toepassing zijn; e) de frequentie waarmee het informatiebeveiligingsbeleid wordt geëvalueerd; f) de bevordering van het beveiligings-bewustzijn.	1
5. Informatiebeveiligings-beleid	5.1.2	Het beleid voor informatiebeveiliging behoort met geplande tussenpozen of als zich significante veranderingen voordoen, te worden beoordeeld om te waarborgen dat het voortdurend passend, adequaat en doeltreffend is.	5.1.2.1	Het informatiebeveiligingsbeleid wordt minimaal één keer per drie jaar, of bij belangrijke wijzigingen als gevolg van reorganisatie of verandering in de verantwoordelijkheidsverdeling, beoordeeld en zo nodig bijgesteld.	1
6. Organiseren van informatiebeveiliging	6.1.1	Alle verantwoordelijkheden bij informatiebeveiliging behoren te worden gedefinieerd en toegewezen.	6.1.1.1	De leiding van de organisatie heeft vastgelegd wat de verantwoordelijkheden en rollen zijn op het gebied van informatiebeveiliging binnen haar organisatie.	1
6. Organiseren van informatiebeveiliging	6.1.1	Alle verantwoordelijkheden bij informatiebeveiliging behoren te worden gedefinieerd en toegewezen.	6.1.1.3	De rol en verantwoordelijkheden van de Chief Information Security Officer (CISO) zijn in een CISO-functieprofiel vastgelegd.	1

Versie BIO: 1.04					
Hoofdstuk	Nummer control	Toelichting control	Nummer maatregel	Toelichting maatregel	BBN
6. Organiseren van informatiebeveiliging	6.1.2	Conflicterende taken en verantwoordelijkheden behoren te worden gescheiden om de kans op onbevoegd of onbedoeld wijzigen of misbruik van de bedrijfsmiddelen van de organisatie te verminderen.	6.1.2.1	Er zijn maatregelen getroffen die onbedoelde of ongeautoriseerde toegang tot bedrijfsmiddelen waarnemen of voorkomen.	1
7. Veilig personeel	7.2.2	Alle medewerkers van de organisatie en, voor zover relevant, contractanten behoren een passende bewustzijnsopleiding en -training te krijgen en regelmatige bijscholing van beleidsregels en procedures van de organisatie, voor zover relevant voor hun functie.	7.2.2.1	Alle medewerkers hebben de verantwoordelijkheid bedrijfsinformatie te beschermen. Iedereen kent de regels en verplichtingen met betrekking tot informatiebeveiliging en daar waar relevant de speciale eisen voor gerubriceerde omgevingen.	1
9. Toegangsbeveiliging	9.2.1	Een formele registratie- en afmeldingsprocedure behoort te worden geïmplementeerd om toewijzing van toegangsrechten mogelijk te maken.	9.2.1.1	Er is een sluitende formele registratie- en afmeldprocedure voor het beheren van gebruikersidentificaties.	1
9. Toegangsbeveiliging	9.2.1	Een formele registratie- en afmeldingsprocedure behoort te worden geïmplementeerd om toewijzing van toegangsrechten mogelijk te maken.	9.2.1.2	Het gebruiken van groepsaccounts is niet toegestaan tenzij dit wordt gemotiveerd en vastgelegd door de proceseigenaar.	1
9. Toegangsbeveiliging	9.2.2	Een formele gebruikerstoegangsverleningsprocedure behoort te worden geïmplementeerd om toegangsrechten voor alle typen gebruikers en voor alle systemen en diensten toe te wijzen of in te trekken.	9.2.2.1	Er is uitsluitend toegang verleend tot informatiesystemen na autorisatie door een bevoegde functionaris.	1
9. Toegangsbeveiliging	9.2.2	Een formele gebruikerstoegangsverleningsprocedure behoort te worden geïmplementeerd om toegangsrechten voor alle typen gebruikers en voor alle systemen en diensten toe te wijzen of in te trekken.	9.2.2.2	Op basis van een risicoafweging is bepaald waar en op welke wijze functiescheiding wordt toegepast en welke toegangsrechten worden gegeven.	1
9. Toegangsbeveiliging	9.2.5	Eigenaren van bedrijfsmiddelen behoren toegangsrechten van gebruikers regelmatig te beoordelen.	9.2.5.1	Alle uitgegeven toegangsrechten worden minimaal eenmaal per jaar beoordeeld.	1
9. Toegangsbeveiliging	9.2.5	Eigenaren van bedrijfsmiddelen behoren toegangsrechten van gebruikers regelmatig te beoordelen.	9.2.5.3	Alle uitgegeven toegangsrechten worden minimaal eenmaal per halfjaar beoordeeld.	2

Versie BIO: 1.04					
Hoofdstuk	Nummer control	Toelichting control	Nummer maatregel	Toelichting maatregel	BBN
9. Toegangsbeveiliging	9.2.6	De toegangsrechten van alle medewerkers en externe gebruikers voor informatie en informatie verwerkende faciliteiten behoren bij beëindiging van hun dienstverband, contract of overeenkomst te worden verwijderd, en bij wijzigingen behoren ze te worden aangepast.	9.2.6.1	Het lijnmanagement heeft een procedure vastgesteld en geïmplementeerd voor verandering van functie binnen de organisatie, waarin minimaal aandacht besteed wordt aan het intrekken van toegangsrechten en innemen van bedrijfsmiddelen die niet meer nodig zijn na het beëindigen van de oude functie.	2
10. Cryptografie	10.1.1	Ter bescherming van informatie behoort een beleid voor het gebruik van cryptografische beheersmaatregelen te worden ontwikkeld en geïmplementeerd.	10.1.1.1	In het cryptografiebeleid zijn minimaal de volgende onderwerpen uitgewerkt: (a) wanneer cryptografie ingezet wordt; (b) wie verantwoordelijk is voor de implementatie; (c) wie verantwoordelijk is voor het sleutelbeheer; (d) welke normen als basis dienen voor cryptografie en de wijze waarop de normen van het Forum worden toegepast; (e) de wijze waarop het beschermingsniveau vastgesteld wordt; (f) bij inter-organisatie communicatie wordt het beleid onderling vastgesteld.	2
12. Beveiliging bedrijfsvoering	12.1.1	Bedieningsprocedures behoren te worden gedocumenteerd en beschikbaar te worden gesteld aan alle gebruikers die ze nodig hebben.	12.1.1.1	Er zijn bedieningsprocedures voor alle gebruikers.	1
12. Beveiliging bedrijfsvoering	12.4.1	Logbestanden van gebeurtenissen die gebruikersactiviteiten, uitzonderingen en informatiebeveiligingsgebeurtenissen registreren, behoren te worden gemaakt, bewaard en regelmatig te worden beoordeeld.	12.4.1.1	Een logregel bevat minimaal de gebeurtenis; de benodigde informatie die nodig is om het incident met hoge mate van zekerheid te herleiden tot een natuurlijk persoon; het gebruikte apparaat; het resultaat van de handeling; een datum en tijdstip van de gebeurtenis.	1
12. Beveiliging bedrijfsvoering	12.4.2	Logfaciliteiten en informatie in logbestanden behoren te worden beschermd tegen vervalsing en onbevoegde toegang.	12.4.2.2	Ten behoeve van de loganalyse is op basis van een expliciete risicoafweging de bewaarperiode van de logging bepaald. Binnen deze periode is de beschikbaarheid van de loginformatie gewaarborgd.	1

Versie BIO: 1.04

Hoofdstuk	Nummer control	Toelichting control	Nummer maatregel	Toelichting maatregel	BBN
18. Naleving	18.1.4	Privacy en bescherming van persoonsgegevens behoren, voor zover van toepassing, te worden gewaarborgd in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving.	18.1.4.2	Organisaties controleren regelmatig de naleving van de privacyregels en informatieverwerking en –procedures binnen haar verantwoordelijkheidsgebied aan de hand van de desbetreffende beleidsregels, normen en andere eisen betreffende beveiliging.	2

Bijlage 3 - Format Collegeverklaring ENSIA en bijlagen DigiD en Suwinet

Collegeverklaring informatiebeveiliging DigiD en Suwinet

Gemeente <naam gemeente>

Voorbeeld

De download uit het ENSIA-platform is leidend voor het afleggen van de verantwoording, niet de hier gepresenteerde voorbeelden.

Gemeentelijk kenmerk collegeverklaring:	
---	--

Collegeverklaring informatiebeveiliging DigiD en Suwinet

<Naam gemeente>

Doel en achtergrond verklaring

Met deze verklaring geven wij, het college van burgemeester en wethouders, aan in welke mate de gemeente <naam gemeente> voldoet aan de informatiebeveiligingsnormen voor DigiD en Suwinet.

Deze verklaring maakt onderdeel uit van de verantwoording over informatiebeveiliging middels ENSIA¹⁰ en is tot stand gekomen door een zelfevaluatie over informatiebeveiligingsnormen. De inhoud wordt getoetst door een onafhankelijke IT-auditor.

De verklaring is bestemd voor de stelselhouders van DigiD en Suwinet, te weten het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Reikwijdte en diepgang verklaring

De toetsing gaat over de opzet en het bestaan van de beheersingsmaatregelen om te kunnen voldoen aan de relevante beveiligingsnormen voor DigiD en Suwinet op 31 december 2022.

De beheersingsmaatregelen inzake DigiD en Suwinet die zijn uitbesteed aan dienstverlener(s) worden niet getoetst door de auditor. Deze collegeverklaring en de verantwoording van de dienstverlener(s) dekken tezamen de normen inzake DigiD en Suwinet af. Het overzicht van normen [en eventuele afwijkingen] en waar deze belegd zijn, is opgenomen in de bijlagen:

- bijlage 1 DigiD met kenmerk [kenmerk IT-auditor]
- bijlage 2 Suwinet met kenmerk [kenmerk IT-auditor]

Verklaring college

[[Indien volledig wordt voldaan aan de normen: [Het college verklaart dat bij gemeente <naam gemeente> op 31 december 2022 de beheersingsmaatregelen (in opzet en bestaan) voldoen aan de geselecteerde normen inzake DigiD en Suwinet.]]

[[Bij uitzonderingen: [Het college verklaart dat voor [DigiD] [en] [Suwinet] niet aan alle normen wordt voldaan. Wij hebben [een] verbeterplan[nen] opgesteld om aan de normen te voldoen, de acties zijn belegd en worden gemonitord.]]

¹⁰ ENSIA ondersteunt de gemeente bij de verantwoording over informatiebeveiliging richting de gemeenteraad en de rijksoverheid. ENSIA gaat uit van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), alsmede van informatiebeveiligingsnormen vanuit Basisregistratie Personen (BRP), wet- en regelgeving reisdocumenten (PUN, PNIK), Digitale persoonsidentificatie (DigiD), Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT), Basisregistratie Ondergrond (BRO), de Gezamenlijke Elektronische Voorzieningen Structuur uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen (GeVS/Suwinet) en de Wet Onroerende Zaken (WOZ).

Samenvattend beeld

Onderwerp	Wordt aan alle normen voldaan?	Zijn de uitzonderingen in [een] verbeterplan[nen] opgenomen en zijn de verbetermaatregelen belegd en worden deze gemonitord?
DigiD (volgnummer)	[Ja] [Nee]	[Ja] [Nee]
Suwinet voor SUWI-taken	[Ja] [Nee] [Niet van toepassing]	[Ja] [Nee] [Niet van toepassing]
Suwinet voor niet-SUWI-taken	[Ja] [Nee] [Niet van toepassing]	[Ja] [Nee] [Niet van toepassing]

[Plaatsnaam], [datum]

College van B&W gemeente <naam gemeente>

[Naam]	[Functie]	[Handtekening]
[Naam]	[Functie]	[Handtekening]

Naam auditfirma:	
Naam auditor:	
Datum [ondertekening auditor]:	[Handtekening of paraaf auditor]

Collegeverklaring informatiebeveiliging DigiD

Gemeente <naam gemeente>

Voorbeeld

De download uit het ENSIA-platform is leidend voor het afleggen van de verantwoording, niet de hier gepresenteerde voorbeelden.

Gemeentelijk kenmerk collegeverklaring:	
---	--

Collegeverklaring informatiebeveiliging DigiD

Gemeente <naam gemeente>

Doel en achtergrond verklaring

Met deze verklaring geven wij, het college van burgemeester en wethouders, aan in welke mate de gemeente <naam gemeente> voldoet aan de informatiebeveiligingsnormen voor DigiD.

Deze verklaring maakt onderdeel uit van de verantwoording over informatiebeveiliging middels ENSIA¹¹ en is tot stand gekomen door een zelfevaluatie over informatiebeveiligingsnormen. De inhoud wordt getoetst door een onafhankelijke IT-auditor.

De verklaring is bestemd voor de stelselhouder van DigiD, te weten het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Reikwijdte en diepgang verklaring

De toetsing gaat over de opzet en het bestaan van de beheersingsmaatregelen om te kunnen voldoen aan de relevante beveiligingsnormen voor DigiD op 31 december 2022.

De beheersingsmaatregelen inzake DigiD die zijn uitbesteed aan dienstverlener(s) worden niet getoetst door de auditor. Deze collegeverklaring en de verantwoording van de dienstverlener(s) dekken tezamen de normen inzake DigiD. Het overzicht van normen [en eventuele afwijkingen] en waar deze belegd zijn, is opgenomen in de bijlagen:

- bijlage 1 DigiD met kenmerk [kenmerk IT-auditor]]

Verklaring college

[[Indien volledig wordt voldaan aan de normen: [Het college verklaart dat bij gemeente <naam gemeente> op 31 december 2022 de beheersingsmaatregelen (in opzet en bestaan) voldoen aan de geselecteerde normen inzake DigiD.]]

[[Bij uitzonderingen: [Het college verklaart dat voor DigiD niet aan alle normen wordt voldaan. Wij hebben een verbeterplan opgesteld om aan de normen te voldoen, de acties zijn belegd en worden gemonitord.]]

¹¹ ENSIA ondersteunt de gemeente bij de verantwoording over informatiebeveiliging richting de gemeenteraad en de rijksoverheid. ENSIA gaat uit van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), alsmede van informatiebeveiligingsnormen vanuit Basisregistratie Personen (BRP), wet- en regelgeving reisdocumenten (PUN, PNIK), Digitale persoonsidentificatie (DigiD), Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT), Basisregistratie Ondergrond (BRO), de Gezamenlijke Elektronische Voorzieningen Structuur uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen (GeVS/Suwinet) en de Wet Onroerende Zaken (WOZ) .

Samenvattend beeld

Onderwerp	Wordt aan alle normen voldaan?	Zijn de uitzonderingen in [een] verbeterplan[nen] opgenomen en zijn de verbetermaatregelen belegd en worden deze gemonitord?
DigiD (volgnummer)	[Ja] [Nee]	[Ja] [Nee]

[Plaatsnaam], [datum]

College van B&W gemeente <naam gemeente>

[Naam]	[Functie]	[Handtekening]
[Naam]	[Functie]	[Handtekening]

Naam auditfirma:	
Naam auditor:	
Datum [ondertekening auditor]:	[Handtekening of paraaf auditor]

Collegeverklaring informatiebeveiliging Suwinet

Gemeente <naam gemeente>

Voorbeeld

De download uit het ENSIA-platform is leidend voor het afleggen van de verantwoording, niet de hier gepresenteerde voorbeelden.

Gemeentelijk kenmerk collegeverklaring ENSIA:	
---	--

Collegeverklaring informatiebeveiliging Suwinet

Gemeente <naam gemeente>

Doel en achtergrond verklaring

Met deze verklaring geven wij, het college van burgemeester en wethouders, aan in welke mate de gemeente <naam gemeente> voldoet aan de informatiebeveiligingsnormen voor Suwinet.

Deze verklaring maakt onderdeel uit van de verantwoording over informatiebeveiliging middels ENSIA¹² en is tot stand gekomen door een zelfevaluatie over informatiebeveiligingsnormen. De inhoud wordt getoetst door een onafhankelijke IT-auditor.

De verklaring is bestemd voor de stelselhouder Suwinet, te weten het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Reikwijdte en diepgang verklaring

De toetsing gaat over de opzet en het bestaan van de beheersingsmaatregelen om te kunnen voldoen aan de relevante beveiligingsnormen voor Suwinet op 31 december 2022.

De beheersingsmaatregelen inzake Suwinet die zijn uitbesteed aan dienstverlener(s) worden niet getoetst door de auditor. Deze collegeverklaring en de verantwoording van de dienstverlener(s) dekken tezamen de normen inzake Suwinet af. Het overzicht van normen [en eventuele afwijkingen] en waar deze belegd zijn, is opgenomen in de bijlagen:

- bijlage 2 Suwinet met kenmerk [kenmerk IT-auditor]]

Verklaring college

[[Indien volledig wordt voldaan aan de normen: [Het college verklaart dat bij gemeente <naam gemeente> op 31 december 2022 de beheersingsmaatregelen (in opzet en bestaan) voldoen aan de geselecteerde normen inzake Suwinet.]]

[[Bij uitzonderingen: [Het college verklaart dat voor Suwinet niet aan alle normen wordt voldaan. Wij hebben [een] verbeterplan[nen] opgesteld om aan de normen te voldoen, de acties zijn belegd en worden gemonitord.]]

¹² ENSIA ondersteunt de gemeente bij de verantwoording over informatiebeveiliging richting de gemeenteraad en de rijksoverheid. ENSIA gaat uit van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), alsmede van informatiebeveiligingsnormen vanuit Basisregistratie Personen (BRP), wet- en regelgeving reisdocumenten (PUN, PNIK), Digitale persoonsidentificatie (DigiD), Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT), Basisregistratie Ondergrond (BRO), de Gezamenlijke Elektronische Voorzieningen Structuur uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen (GeVS/Suwinet) en de Wet Onroerende Zaken (WOZ).

Samenvattend beeld

Onderwerp	Wordt aan alle normen voldaan?	Zijn de uitzonderingen in [een] verbeterplan[nen] opgenomen en zijn de verbetermaatregelen belegd en worden deze gemonitord?
Suwinet voor SUWI-taken	[Ja] [Nee] [Niet van toepassing]	[Ja] [Nee] [Niet van toepassing]
Suwinet voor niet-SUWI-taken	[Ja] [Nee] [Niet van toepassing]	[Ja] [Nee] [Niet van toepassing]

[Plaatsnaam], [datum]

College van B&W gemeente <naam gemeente>

[Naam]	[Functie]	[Handtekening]
[Naam]	[Functie]	[Handtekening]

Naam auditfirma:	
Naam auditor:	
Datum [ondertekening auditor]:	[Handtekening of paraaf auditor]

Bijlage 1 DigiD (1)

Totaaloverzicht getoetste normen ICT-beveiligingsassessment

DigiD-aansluiting <naam aansluiting> en aansluitnummer <aansluitnummer>

<Naam gemeente> biedt de volgende functionaliteit aan waarvoor DigiD aansluiting <naam aansluiting> voor authenticatie wordt gebruikt:

- [voeg hier (een opsomming) van de geboden functionaliteit toe bijvoorbeeld ‘Het genereren van aanvraagformulieren voor een uitkering bij de Snelbalie’].

Deze functionaliteit wordt geboden door de volgende webapplicatie:

- [geef hier de naam van de applicatie op, bijvoorbeeld Snelbalie]

Deze applicatie betreft [[maak een keuze uit [geheel maatwerk] [een combinatie van maatwerk en standaard software] [een geheel standaardpakket]] en wordt onderhouden door [naam gemeente en/of naam leverancier(s)].

Deze applicatie is extern benaderbaar via [de] [het] volgende internetadres(sen): [neem hier de extern benaderbare website(s) op].

DigiD aansluiting <Naam aansluiting> bevindt zich in de Demilitarized Zone (DMZ). De infrastructuur waar deze applicatie op draait wordt beheerd door [naam gemeente en/of naam leverancier[s]] in de vorm van [neem vorm op bijvoorbeeld, fysieke hosting, IAAS, PAAS, SAAS].

Het object van zelfevaluatie is de web-omgeving van DigiD aansluiting <naam aansluiting>. De zelfevaluatie heeft zich gericht op de webapplicatie, de internetadressen waarmee deze kan worden benaderd, de infrastructuur (binnen de DMZ waar de webapplicatie zich bevindt) en een aantal ondersteunende processen conform de “Norm ICT-beveiligingsassessments DigiD” van Logius.

[[Alleen indien er een serviceorganisatie is, anders weglaten] <Naam gemeente> heeft een deel van de DigiD web-omgeving uitbesteed aan [naam leverancier[s]]. Als gevolg hiervan is een aantal maatregelen belegd bij deze serviceorganisatie[s]. Het onderzoeken van deze maatregelen is dan ook uitgevoerd door de IT-auditor van deze serviceorganisatie[s]. De normen waar deze maatregelen betrekking op hebben maken geen onderdeel uit van de zelfevaluatie, tenzij sprake is van een gedeelde norm.

Een DigiD-aansluiting dient aan het gehele normenkader te voldoen. Deze zelfevaluatie ENSIA voor DigiD is toegepast op dat deel van het normenkader dat niet onder uitbesteding aan de leverancier[s] van de gemeente valt. De overige normen worden afgedekt door onderstaande TPM[’s] / assurance-rapportage[’s] van de gemeentelijke serviceorganisatie[s]:

Leverancier 1	
Naam serviceorganisatie:	
Referentie/rapportnummer:	[Nummer]
Afgiftedatum:	[Datum]
Naam RE-auditor:	[Naam]
Ondertekend door RE-auditor:	[[maak keuze [Ja] [Nee]]

Leverancier 2	
Naam serviceorganisatie:	
Referentie/rapportnummer:	[Nummer]
Afgiftedatum:	[Datum]
Naam RE-auditor:	[Naam]
Ondertekend door RE-auditor:	[[maak keuze [Ja] [Nee]]

Onze IT-auditor heeft tevens getoetst of de zelfevaluatie en de TPM[’s] / assurancerapportage[s] van onze serviceorganisatie[s] het gehele normenkader afdekken. Het kan voorkomen dat een norm deels bij een leverancier en deels bij de gemeente getoetst is (zogenaamde gedeelde norm).]]

De uitkomst uit de zelfevaluatie is getoetst door onze RE-gecertificeerde IT-auditor. De conclusie van de auditor is opgenomen in het assurancerapport met kenmerk [kenmerk van het assurancerapport van onze auditor].

Onderstaande tabel toont de uitkomsten van de zelfevaluatie per norm [[opnemen indien van toepassing [inclusief de normen die getoetst zijn bij leverancier[s]]].

DigiD-norm		Getoetst bij Gemeente	(Optioneel) Getoetst bij leverancier 1	(Optioneel) Getoetst bij leverancier 2	Totaal oordeel norm
B.05	Contractmanagement	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t.
U/TV.01	Identificatie en authenticatie	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t.
U/WA.02	Webapplicatiebeheerproces	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t.
U/WA.03	Automatische data-invoercontrole	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t.
U/WA.04	Normaliseren uitvoer	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t.
U/WA.05	Cryptografie / Privacy bevordering	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t.
U/PW.02	Garanderen webprotocollen	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t.
U/PW.03	Configureren webserver	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t.
U/PW.05	Toegang tot beheermechanismen	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t.
U/PW.07	Hardening van platformen	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t.

DigiD-norm		Getoetst bij Ge-meente	(Optioneel) Getoetst bij leverancier 1	(Optioneel) Getoetst bij leverancier 2	Totaal oordeel norm
U/NW.03	DMZ	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t.
U/NW.04	Protectie- en detectiemechanismen	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t.
U/NW.05	Scheiding beheer- en productieomgeving	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t.
U/NW.06	Hardening van netwerken	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t.
C.03	Vulnerability-assessments	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t.
C.04	Penetratietesten	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t.
C.06	Signaleringsfuncties	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t.
C.07	Monitoringfuncties	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t.
C.08	Wijzigingenbeheer	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t.
C.09	Patchmanagement	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet • Voldoet niet • N.v.t.

Bijlage 2 Gebruik van Suwinet

Deze bijlage is een afzonderlijk onderdeel van de Collegeverklaring ENSIA 2022 van de gemeente <naam gemeente>. Onderwerp van de verklaring is het gebruik van Suwinet. Deze verklaring heeft betrekking op de Verantwoordingsrichtlijn GeVS 2020 welke is gebaseerd op geselecteerde controls uit de Baseline Informatieveiligheid Overheid (BIO).

Suwinet-gegevens worden ten behoeve van de dienstverlening aan onze burgers [wel][niet] door serviceorganisaties verwerkt. Hierbij is de eventuele aanwezigheid van IT-serviceorganisaties in aanmerking genomen.

[[Alleen indien er een serviceorganisatie is, anders weglaten] Het college van B en W is als opdrachtgever verantwoordelijk voor de kwaliteit en veiligheid van het gebruik van Suwinet en legt hierover verantwoording af. <Naam gemeente> heeft een deel van de [Suwinet taken] [en] [of] [niet-SUWI-taken] uitbesteed aan [naam serviceorganisatie(s)] [en] [of] [naam andere gemeente(n)]. Als gevolg hiervan is een aantal maatregelen belegd bij deze serviceorganisatie[s] [en] [of] [[naam andere gemeente]]. In de navolgende tabellen is opgenomen of het onderzoeken over het al dan niet voldoen aan deze maatregelen is uitgevoerd door de IT-auditor van deze serviceorganisatie[s]. De controls die betrekking hebben op de taken die belegd zijn bij de serviceorganisatie(s) maken geen onderdeel uit van de zelfevaluatie van onze gemeente, tenzij sprake is van een gedeelde norm. De zelfevaluatie ENSIA voor Suwinet is toegepast op dat deel van het gebruik en normenkader dat niet onder uitbesteding aan onze serviceorganisatie[s] valt. De overige normen worden afgedekt door onderstaande Third Party Mededeling[en] (TPM[’s]) / assurancerapportage[’s] (AR) van onze serviceorganisatie[s] [en] [of] [[naam andere gemeente]].

Leverancier 1	
Naam serviceorganisatie:	[Naam]
Referentie/rapportnummer:	[Nummer]
Afgiftedatum:	[Datum]
Naam RE-auditor:	[Naam]
Ondertekend door RE-auditor:	[[maak keuze [Ja] [Nee]]

Leverancier 2	
Naam serviceorganisatie:	[Naam]
Referentie/rapportnummer:	[Nummer]
Afgiftedatum:	[Datum]
Naam RE-auditor:	[Naam]
Ondertekend door RE-auditor:	[[maak keuze [Ja] [Nee]]

Gebruik van Suwinet voor SUWI-taken

Voor de volgende taken wordt Suwinet op de volgende plaatsen gebruikt:

Taak	Organisatie	TPM/AR
Participatiewet (Pw)	[binnen de gemeente] [en] [of] [naam serviceorganisatie]: [[naam serviceorganisatie]] [en] [of] [andere gemeente]: [[naam andere gemeente]]	[Ja] [Nee] [Ja] [Nee]
Inkomensvoorziening voor Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Werknemers (IOAW)	[binnen de gemeente] [en] [of] [naam serviceorganisatie]: [[naam serviceorganisatie]] [en] [of] [andere gemeente]: [[naam andere gemeente]]	[Ja] [Nee] [Ja] [Nee]
Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	[binnen de gemeente] [en] [of] [naam serviceorganisatie]: [[naam serviceorganisatie]] [en] [of] [andere gemeente]: [[naam andere gemeente]]	[Ja] [Nee] [Ja] [Nee]

Gebruik van Suwinet voor niet-SUWI-taken

Voor de volgende niet-SUWI-taken wordt Suwinet op de volgende plaatsen gebruikt:

Taak	Organisatie	TPM/AR
Hulp aan vroegtijdig schoolverlaters door Regionaal Meld- en Coördinatiecentrum (RMC)	[Niet van toepassing] [Binnen de gemeente] [en] [of] [Naam serviceorganisatie]: [[naam serviceorganisatie]] [en] [of] [Andere gemeente]: [[naam andere gemeente]]	[Ja] [Nee] [Ja] [Nee]
Onderzoek loonbeslag door Gemeentelijke Belastingdeurwaarders	[Niet van toepassing] [Binnen de gemeente] [en] [of] [Naam serviceorganisatie]: [[naam serviceorganisatie]] [en] [of] [Andere gemeente]: [[naam andere gemeente]]	[Ja] [Nee] [Ja] [Nee]
Adresonderzoek door Burgerzaken	[Niet van toepassing] [Binnen de gemeente] [en] [of] [Naam serviceorganisatie]: [[naam serviceorganisatie]] [en] [of] [Andere gemeente]: [[naam andere gemeente]]	[Ja] [Nee] [Ja] [Nee]

Naleving BIO-maatregelen

[[Indien geen afwijkingen van de maatregelen:]

[Zoals in de Collegeverklaring vermeld, voldoet <organisatiename> aan alle interne beheersmaatregelen inzake Suwinet op 31 december 2022 in opzet en bestaan aan de geselecteerde controls.]]

[[Bij afwijkingen van de normen betreffende SUWI-taken:]

[Met uitzondering van de volgende maatregelen voldoen de interne beheersingsmaatregelen voor de SUWI-taken op 31 december 2022 in opzet en bestaan aan de doelstellingen uit de verantwoordingsrichtlijn GeVS 2020:

Organisatie	SUWI-taak	BIO-maatregel	Applicatie
[binnen de gemeente] [en] [of] [naam serviceorganisatie]: [[naam serviceorganisatie]] [en] [of] [andere gemeente]: [[naam andere gemeente]]	Participatiewet (Pw)	[Maatregel]	[Suwinet-Inkijk] [Suwinet-Inlezen met [naam inleesapplicatie] [DKD-Inlezen met [naam inleesapplicatie]
[binnen de gemeente] [en] [of] [naam serviceorganisatie]: [[naam serviceorganisatie]] [en] [of] [andere gemeente]: [[naam andere gemeente]]	Inkomensvoorziening voor Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Werknemers (IOAW)	[Maatregel]	[Suwinet-Inkijk] [Suwinet-Inlezen met [naam inleesapplicatie] [DKD-Inlezen met [naam inleesapplicatie]
[binnen de gemeente] [en] [of] [naam serviceorganisatie]: [[naam serviceorganisatie]] [en] [of] [andere gemeente]: [[naam andere gemeente]]	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	[Maatregel]	[Suwinet-Inkijk] [Suwinet-Inlezen met [naam inleesapplicatie] [DKD-Inlezen met [naam inleesapplicatie]

]]

[[Bij afwijkingen van de normen betreffende niet-SUWI-taken:]

[Met uitzondering van de volgende normen voldoen de interne beheersingsmaatregelen voor de niet-SUWI-taken in opzet en bestaan aan alle geselecteerde normen:

Organisatie	Niet-SUWI-taak	BIO-maatregel	Applicatie
[Niet van toepassing] [Binnen de gemeente] [en] [of] [Naam serviceorganisatie]: [[naam serviceorganisatie]] [en] [of] [Andere gemeente]: [[naam andere gemeente]]	Hulp aan vroegtijdig schoolverlaters door Regionaal Meld- en Coördinatiecentrum (RMC)	[Maatregel]	[Suwinet-Inkijk] [Suwinet-Inlezen met [naam inleesapplicatie]
[Niet van toepassing] [Binnen de gemeente] [en] [of] [Naam serviceorganisatie]: [[naam serviceorganisatie]] [en] [of] [Andere gemeente]: [[naam andere gemeente]]	Onderzoek loonbeslag door Gemeentelijke Belastingdeurwaarders	[Maatregel]	[Suwinet-Inkijk] [Suwinet-Inlezen met [naam inleesapplicatie]
[Niet van toepassing] [Binnen de gemeente] [en] [of]	Adresonderzoek door Burgerzaken	[Maatregel]	[Suwinet-Inkijk] [Suwinet-Inlezen met [naam inleesapplicatie]

Organisatie	Niet-SUWI-taak	BIO-maatregel	Applicatie
[Naam serviceorganisatie]: [[naam serviceorganisatie]] [en] [of] [Andere gemeente]: [[naam andere gemeente]]			

II

Bijlage 4 - Bouwstenen oplegnotitie separate rapportage Informatiebeveiliging aan gemeenteraad/publicatie in het jaarverslag van gemeenten

Met de VNG-resolutie 'Informatieveiligheid, randvoorwaarde voor de professionele gemeente' van november 2013 hebben gemeenten afgesproken om de informatiebeveiliging op orde te krijgen en te houden. In deze resolutie is onder meer afgesproken dat de gemeente in het jaarverslag een aparte paragraaf opneemt over informatiebeveiliging. Met deze paragraaf verantwoordt een college van B&W zich aan de gemeenteraad over informatiebeveiliging in brede zin. Dit betreft onder meer gemeentelijke doelstellingen en afspraken over informatiebeveiliging. Daaronder zijn de afspraken die gemaakt zijn voor de ENSIA-verantwoording informatiebeveiliging aan het rijk. Over (het nakomen van) de ENSIA-afspraken doet de gemeente ook een specifieke uitspraak in de 'Collegeverklaring ENSIA inzake informatiebeveiliging DigiD en Suwlnet'. De IT-auditor doet een uitspraak over de juistheid en volledigheid van de Collegeverklaring ENSIA. Dit commitment is onlangs herbevestigd met de unanieme vaststelling van de nieuwe VNG-resolutie 'Digitale Veiligheid: een kerntaak van gemeenten' (februari 2021).

Het college van B&W rapporteert onder geheimhouding aan de gemeenteraad over de informatiebeveiliging, waarbij het College van B&W alle informatie over de informatiebeveiliging in samenhang aan de gemeenteraad voorlegt. Op deze manier krijgt het onderwerp meer aandacht bij de raadsbehandeling dan bij de behandeling ervan als onderdeel van de jaarstukken. Formats hiervoor zijn beschikbaar op de website van ENSIA (<https://www.vngrealisatie.nl/ensia>).

De (sub-)paragraaf Informatiebeveiliging wordt opgenomen in de paragraaf Bedrijfsvoering van het jaarverslag (als onderdeel van de jaarstukken, naast de jaarrekening).

Om gemeenten te faciliteren de paragraaf Informatiebeveiliging op eenduidige wijze op te stellen, volgt hierna een format met de ingrediënten daarvan.

Bouwstenen oplegnotitie bestuurlijke verantwoording

Introductie

Inwoners en ondernemers verwachten een betrouwbare overheid die zorgvuldig met informatie omgaat. Vervijns in de introductie naar het vastgestelde beleid, de missie en de visie van de organisatie op het terrein van informatiebeveiliging en -kwaliteit. Kijk of je deze kunt vertalen in risico's en kansen voor inwoners/ondernemers.

Focuspunten

Sommige gemeenten werken per jaar met specifieke aandachtsgebieden/ focuspunten die in dit verantwoordingsjaar de aandacht hadden. Benoem deze als dit het geval is.

Samenvatting resultaten

Bekijk of je de resultaten van dit jaar ten opzichte van het vorige jaar in een opslag kunt weergeven dat je in een oogopslag ziet op welke terreinen sprake van een verbetering/ verslechtering is. Meld hier dat het college een verklaring heeft afgegeven op basis van een audit en wie deze heeft gecertificeerd.

Activiteiten in 2022

Beschrijf de belangrijkste inzet/activiteiten/beheersmaatregelen van afgelopen jaar en hoe die hebben bijgedragen aan de doelstellingen.

Resultaten in 2022

Beschrijf het gemeentebrede beeld uit de zelfevaluatie ENSIA. Beschrijf welke doelstellingen zijn gerealiseerd en welke nog aandacht behoeven. *Tip:* Wees voorzichtig met details waar kwaadwillenden mogelijk misbruik van zouden kunnen maken. Deel in deze paragraaf ook de uitkomsten van de zelfevaluatie BIO (BRP, Reisdocumenten en Suwlnet), DigiD, BAG, BGT, BRO en WOZ. Maak hierbij ook een duidelijke verwijzing naar de Collegeverklaring en het Assurance rapport. De bevindingen van de auditor op de specifieke onderdelen moeten herkenbaar terugkomen.

Verbeterplan(nen)

Beschrijf de verbeterplannen (impact, eigenaar, doorlooptijd, budget/benodigde resources) en zorg voor de link met de bevindingen uit de zelfevaluatie ENSIA.

www.vng.nl/projecten/ensia

Bijlage 5 - Informatieverstrekking aan toezicht- en stelselhouders

De hiernavolgende tabel geeft inzicht in de aard van de informatieverstrekking aan toezicht- en stelselhouders.

Type	Organisatie	Type gegevens uit ENSIA-platform	Datum opleveren ruwe data*	Documenten uit ENSIA-platform	Datum opleveren documenten	Publicatie	Aan stelselhouder
BRP	RvIG	Ruwe data uit puntenrapport BIO zelfevaluatie	Na 1 mei 2023	Rapportage BRP*	1 jan - 1 mei 2023	Rapportage BRP door minister BZK.	BZK
Wet- en regelgeving reisdocumenten	RvIG	Ruwe data uit puntenrapport BIO zelfevaluatie	Na 1 mei 2023	Rapportage reisdocumenten*	1 jan - 1 mei 2023	Rapportage Reisdocumenten door minister BZK.	BZK
BAG	DGBRW	Ruwe data uit rapportage	Na 1 januari 2023	Bestuurlijke rapportage	1 jan - 1 mei 2023	Openbare publicatie van rapportages inclusief beoordelings-overzicht.	BZK
BGT	DGBRW	Ruwe data uit rapportage	Na 1 januari 2023	Bestuurlijke rapportage	1 jan - 1 mei 2023	Openbare publicatie van rapportages inclusief beoordelings-overzicht.	BZK
BRO	DGBRW	Ruwe data uit rapportage	Na 1 januari 2023	Bestuurlijke rapportage	1 jan - 1 mei 2023	Openbare publicatie van rapportages inclusief beoordelings-overzicht.	BZK
Suwinet	BKWI	-	Na 1 mei 2023	Collegeverklaring en bijlage Suwinet Assurancerapport	1 jan - 1 mei 2023	Totaaloverzicht beveiliging GeVS door minister SZW.	SZW
DigiD	Logius	-	-	Collegeverklaring en bijlage(n) DigiD en TPM's Assurancerapport	1 jan - 1 mei 2023	Niet van toepassing	BZK
WOZ	Waarderingskamer	-	Na 1 januari 2023	Bestuurlijke rapportage	1 jan – 1 mei 2023	Niet van toepassing	FIN
WSJG	N.v.t.	Ruwe data uit vragenlijst	Na 1 mei 2023	-	-	Publicatie via www.wsjg.nl	-

* De in dit stadium verstrekte informatie kan – als gevolg van de uitgangspunten van ENSIA – uitsluitend worden gebruikt voor begeleidende activiteiten. Toetsing en handhaving vindt uitsluitend plaats op basis van de door het College van B&W goedgekeurde verantwoordingsrapportages (waaronder de Collegeverklaring) in combinatie met de Assurance rapporten en overige bewijslast.

** Upload via Kwaliteitsmonitor.